

BÀI II.

II.

Sàigòn, thứ Ba ngày 3/8/1976

Rời Dalat sáng sớm hôm nay, trong lòng nghe đã héo, còn héo hơn nhiều thêm một chút. Từ bên xe nhìn lên rạp hát Ngọc Lan, tôi âm thầm ngó lời già biệt con người đã ôm giữ của tôi ngút ngàn kỷ niệm làm sao!

Trên suốt quãng đường dài Dalat-Sàigòn, như bao giờ, Lương chỉ nói về tôi:

"Suốt từ 1972, lần đầu trước cổng trường Quốc Gia Nghĩa Tử, nhìn thấy Thu Vân trong tấm áo dài đen, dáng vẻ tuyệt vọng, cho đến tận bây giờ, chưa lúc nào em nghe xúc động bằng đêm qua.

"Đêm qua ngồi nhìn Thu Vân chống tay gục đầu lên bàn, nhắm đôi mắt, dáng bất động, mái tóc rũ dài, trong một không gian lạnh lùng buồn thảm, em đã thật vô cùng sửng sốt. Nơi Thu Vân toát ra cái đẹp vô cùng đến không thể nào diễn tả cho hết. Một nỗi khổ đau cùng cực mà sức con người khó lòng kham nổi. Đó là hình ảnh của Chúa Jésus thọ hình trên cây Thánh giá.

"Khi ấy Thu Vân mong manh quá đến chừng như có thể vỡ. Em chiêm ngưỡng, nhưng em hãi sợ. Những muốn đi kêu anh Ngọc đến cho Thu Vân nhưng lại không dám rời khỏi Thu Vân. Thế rồi em thật dụi dàng (trong đời em chưa từng dụi dàng với ai như thế) nói với Thu Vân: *'Mình về cho người ta đóng cửa nhé!'*, thì Thu Vân lắc đầu. Cái lắc đầu nhẹ nhàng nhưng cương quyết như một mệnh lệnh em không thể cưỡng!"

Lương cười:

"Cũng may Thu Vân ngồi xoay mặt vào vách, chứ nếu hướng ra phía ngoài, thiên hạ mắt công chiêm ngưỡng! Thật đẹp!"

tôi lo lắng hỏi:

"Mình có làm gì bây không?".

Lương lắc đầu:

"Không. Càng uống, Thu Vân càng im lặng, trên dáng dấp bao trùm một nỗi buồn man mác. Ít ra trong cuộc đời, em từng được chứng kiến một hình ảnh tuyệt diệu. Và phải nói đó là điều may mắn. Sự may mắn đến từ đêm qua khi em ngồi trước khuôn mặt và thân hình mang trọn vẹn sự đáng thương của một đứa con nít bơ vơ."

*

* *

Buổi chiều ở Sàigòn, tôi đi tìm bạn bè với một chai rượu Huỳnh Ôn mang về từ Dalat; để rồi trong quán *café* Tuổi Ngọc trên đường

Cao Thắng, một cách bất ngờ, Cung ngồi vào *piano* đệm theo tiếng *violon* của tôi, có nhiều bạn hữu vây quanh.

Tôi như bất gặp nổi rung động của mình khi đứng lại trên tư thế độc đáo của người nghệ sĩ, uống những cốc rượu Huỳnh Ôn từ tay bạn bè đưa lại và đàn lên bất cứ bản nhạc nào bạn bè yêu cầu. Lòng như ấm hẳn khi hồi tưởng kỷ niệm đêm qua ngồi với Lương trong nhà Thủy Tạ Dalat.

Cuộc đời thay đổi không ngừng trên định mệnh này, đêm qua hiện thân là đau khổ tột cùng, đêm nay hiện diện trong tư thế ngất ngưỡng được tôn vinh.

Tôi cảm nhận và đón mừng tất cả tình cảm của bạn hữu một cách biết ơn; và có lúc nào thật ngán, chẳng còn thấy cuộc đời là buồn bã đau thương nữa.

□

Sàigòn, thứ Năm ngày 5/8/1976

Đêm nay mưa.

Đi uống *café* với cả một đám bạn ở quán Tuổi Ngọc, nghe Cung đàn *Nghìn Trùng Xa Cách*, thốt bâng khuâng vô cùng theo nhiều kỷ niệm đã xa.

Trong câu chuyện, nói về vẻ đẹp của đàn bà, đề cập đến tôi, Cung vẽ:

“Muốn tả Thu Vân khi chưa kéo *violon* thì phải tưởng tượng đến một cái gì nhạt nhòa như sương khói, hay là sự nã lòng của tiếng còi tàu trên sân ga ly biệt. Còn muốn tả Thu Vân đang khi kéo *violon*, phải nghĩ đến một khu vườn vắng man mác buồn nhưng trọn đầy huyền hoặc với ánh trăng lạnh ban khuya.”

□

Sàigòn, Chủ nhật ngày 8/8/1976

Buổi chiều kéo dài đến tối đi uống rượu với bè bạn.

Lúc nào tôi cũng như ngơ ngẩn buồn phiền vì kỷ niệm những ngày Dalat đã qua.

Cũng cái quán cũ, Cung đệm *piano* cho tôi. Dứt bản nhạc *Người Đi Qua Đời Tôi*, một người bạn trai đã nói:

“Lần này cũng như lần trước, anh vẫn xúc động khi nghe Thu Vân đàn bản này. *Em đi qua đời anh, không nhớ gì sao em?*”¹

¹ NGƯỜI ĐI QUA ĐỜI TÔI (Lời Trần Dạ Từ, Nhạc Phạm Đình Chương), bản nhạc một đêm dạo tháng 12/1975, chính Phạm Đình Chương đệm *guitare* cho tôi kéo *violon* tại nhà Duy Quang.

Cũng bản này, Nguyễn hay hát cho tôi nghe.

*Người đi qua đời tôi trong những chiều đông sâu.
Mưa mù lên mây vai gió mù lên mây trời
Người đi qua đời tôi, hồn lưng miến rét mướt,
Vàng xưa đầy dấu chân, đen tối vùng lãng quên.
Bàn tay mềm khói sương, tiếng hát nào hơ nóng.*

Tôi cười trong men rượu nhưng trọn vẹn nỗi buồn chiếm cứ tâm tư.

Thật quả bất thường!

Bây giờ lại bắt đầu chán đám bạn chung quanh.

Hình như không ai thích hạp được với tâm tư điên loạn này. Tôi có cái bản chất hững hờ với bè bạn dù rằng được nguy trang khéo léo bằng cái cười răng khểnh và lối chuyện trò hoa mỹ. Mà thật thì chẳng bất cứ ai khiến tôi vui.

Cố phân tích chính mình lại nhận ra điều rằng, càng ngày tôi càng có khuynh hướng tách rời bè bạn.

Những ngày sống hôm nay chỉ là những ngày tốt cùng chán nản.

Bây giờ uống rượu lại cũng chẳng thấy say.

[]

*Và ai qua đời tôi, chiều âm vang ngàn sóng.
Trên lối về nghĩa trang ... nghe những lời linh hồn,
Nghe những lời linh hồn trong mộ phần đen tối đen.
Người đi qua đời tôi, không nhớ gì sao người,
mưa nào lên mây vai, gió nào lên mây trời.
Người đi qua đời tôi, đường xưa đầy lá úa,
Vàng xưa đầy dấu chân, đen tối vùng lãng quên.
Em đi qua đời anh không nhớ gì sao em?*